Zbornik sudske prakse

MIŠLJENJE NEZAVISNOG ODVJETNIKA
JEANA RICHARDA DE LA TOURA
od 1. listopada 2020.[1]

Predmet C-501/19

UCMR – ADA Asociația pentru Drepturi de Autor a Compozitorilor
protiv
Pro Management Insolv IPURL, u svojstvu stečajnog upravitelja Asociațiae Culturală „Suflet de Român”

(zahtjev za prethodnu odluku koji je uputio Înalta Curte de Casație și Justiție (Vrhovni kasacijski sud, Rumunjska))

„Zahtjev za prethodnu odluku – Oporezivanje – Porez na dodanu vrijednost (PDV) – Direktiva 2006/112/EZ – Oporezive transakcije – Naknade za javno emitiranje glazbenih djela – Plaćanje neisključive licencije koje izvršavaju korisnici djelâ – Organizacija za kolektivno ostvarivanje autorskih prava koja te naknade naplaćuje za račun nositeljâ tih prava”

I. Uvod

1. Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 24. stavka 1., članka 25. točke (a) i članka 28. Direktive Vijeća 2006/112/EZ od 28. studenoga 2006. o zajedničkom sustavu poreza na dodanu vrijednost[2].

2. Taj je zahtjev podnesen u okviru spora između Uniuneae Compozitorilor și Muzicologilor din România – Asociația pentru Drepturi de Autor (Udruženje kompozitora i muzikologa Rumunjske – Udruga za autorska prava, u daljnjem tekstu: UCMR – ADA) i Asociațiae Culturală „Suflet de Român” (kulturna udruga „Rumunjska duša”, u daljnjem tekstu: kulturna udruga), koja je trenutačno u postupku likvidacije, u pogledu plaćanja dijela naknada, uvećanih za porez na dodanu vrijednost (PDV), koje potonja udruga duguje udruženju UCMR – ADA na temelju priopćavanja javnosti, konkretno javnog izvođenja, glazbenih dijela prilikom jednog događanja.

3. Tako je Sud dobio priliku pojasniti koje su, s obzirom na Direktivu o PDV-u, obveze nositeljâ autorskih prava na glazbena djela i obveze organizacija za kolektivno ostvarivanje prava ako potonje organizacije primaju naknade za to što izdaju neisključive licencije za korištenje predmetnih djela, za račun tih nositelja, i ako potonji nositelji tim organizacijama plaćaju proviziju na temelju kolektivnog ostvarivanja njihovih naknada.

1 Izvorni jezik: francuski

2 SL 2006., L 347, str. 1. (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 9., svezak 1., str. 120.), u daljnjem tekstu: Direktiva o PDV-u

4. Na temelju analize tako provedenih transakcija s tom intervencijom, koja je česta u praksi, organizacije za kolektivno ostvarivanje prava koje nije nositelj autorskih prava i nije korisnik podmirenih naknada, Sudu ću predložiti da utvrdi da nositelji autorskih prava isporučuju usluge u smislu Direktive o PDV-u i da pojasni posljedice koje iz toga treba izvesti za svakog poreznog obveznika ovisno o tome djeluje li organizacija za kolektivno ostvarivanje prava u vlastito ime ili u ime tih nositelja.

II. Pravni okvir

A. Direktiva o PDV-u

5. Člankom 2. stavkom 1. točkom (c) Direktive o PDV-u određuje se:

„Sljedeće transakcije podliježu PDV-u:

[…]

(c) isporuka usluga uz naknadu na teritoriju određene države članice koju obavlja porezni obveznik koji djeluje kao takav[.]”

6. Članak 24. stavak 1. te direktive glasi kako slijedi:

„‚Isporuka usluga’ znači svaka transakcija koja ne čini isporuku robe.”

7. U skladu s člankom 25. točkom (a) navedene direktive:

„Isporuka usluga može se sastojati, između ostaloga, od jedne od sljedećih transakcija:

(a) ustupanje nematerijalne imovine, bez obzira bilo ono ili ne predmetom dokumenta kojim se utvrđuje vlasništvo[.]”

8. Člankom 28. Direktive o PDV-u predviđa se:

„Kada porezni obveznik koji djeluje u vlastito ime ali za drugu osobu sudjeluje u isporuci usluga, smatrat će se da je sam primio i isporučio te usluge.”

B. Rumunjsko pravo

1. Porezni zakonik

9. Člankom 126. stavkom 1. točkom (a) legee nr. 571/2003 privind Codul fiscal (Zakon br. 571/2003 o Poreznom zakoniku) [3], od 22. prosinca 2003., u verziji primjenjivoj na glavni postupak, određuje se:

„Sa stajališta poreza, oporezive transakcije u Rumunjskoj su one koje ispunjavaju sljedeće kumulativne uvjete:

(a) transakcije koje, u skladu s člancima od 128. do 130., predstavljaju isporuku robe ili usluga, koje su relevantne za potrebe PDV-a te su obavljene uz naknadu ili transakcije koje su s njima povezane[.]"

10. Člankom 129. Poreznog zakonika, naslovljenim „Isporuka usluga", predviđa se:

„1. ‚Isporuka usluga' znači svaka transakcija koja ne čini isporuku robe u smislu članka 128.

2. Kada porezni obveznik koji djeluje u vlastito ime ali za tuđi račun sudjeluje u isporuci usluga, smatrat će se da je sam primio i isporučio te usluge.

3. Isporuka usluga uključuje transakcije kao što su:

[…]

(b) ustupanje nematerijalne imovine, bez obzira bilo ono ili ne predmetom dokumenta kojim se utvrđuje vlasništvo, među ostalim: prijenos i/ili ustupanje autorskih prava, patenata, licenci, žigova i sličnih prava;

[…]

(e) usluge posredovanja koje pružaju osobe koje djeluju u ime i za račun drugih osoba, ako su te usluge dio isporuke roba ili usluga.

[…]"

2. Zakon o autorskom pravu

11. Člankom 13. točkom (f) legee nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe (Zakon br. 8/1996 o autorskom pravu i srodnim pravima) [4], od 14. ožujka 1996., u verziji primjenjivoj na glavni postupak, određuje se:

„Korištenjem djela za autora nastaju različita i isključiva imovinska prava koja mu omogućuju da odobri ili zabrani:

[…]

3 M. Of., dio I, br. 927/23 prosinac 2003., u daljnjem tekstu: Porezni zakonik

4 M. Of., dio I, br. 60/26 ožujak 1996., u daljnjem tekstu: Zakon o autorskom pravu

(f) izravno ili neizravno javno priopćavanje djela, bilo kojim sredstvom, uključujući njegovim stavljanjem na raspolaganje javnosti tako da mu pripadnici javnosti mogu pristupiti s mjesta i u vrijeme koje sami odaberu.”

12. Glava III. tog zakona naslovljena je „Ostvarivanje i zaštita autorskog prava i srodnih prava”. Njegovo poglavlje I., koje se odnosi na „[u]pravljanje imovinskim pravima autora i srodnim pravima”, sadržava tri odjeljka. Članci 123. do 123.[4] uključuju odjeljak I., naslovljen „Opće odredbe”.

13. Člankom 123. stavcima 1. i 3. navedenog zakona predviđa se:

„1. Nositelji autorskog prava i srodnih prava mogu ostvariti prava koja im se priznaju ovim zakonom, osobno ili, na temelju naloga, posredstvom organizacije za kolektivno ostvarivanje prava, u uvjetima predviđenim ovim zakonom.

[…]

3. Nositelji autorskih prava ili srodnih prava ne mogu organizacijama za kolektivno ostvarivanje prava ustupiti imovinska prava priznata ovim zakonom.”

14. U skladu s člankom 123.[1] Zakona o autorskom pravu:

„1. Kolektivno ostvarivanje prava obvezno je za izvršavanje sljedećih prava:

[…]

(e) prava na javno priopćavanje glazbenih djela […]

[…]

2. Za kategorije prava iz stavka 1., organizacije za kolektivno ostvarivanje prava predstavljaju i nositelje prava koji im nisu povjerili nalog.”

15. Člankom 125. stavkom 2. tog zakona, koji je dio odjeljka II., naslovljenog „Organizacije za kolektivno ostvarivanje autorskog prava i srodnih prava”, određuje se:

„[O]rganizacije [za kolektivno ostvarivanje prava] osnivaju izravno nositelji autorskih prava ili srodnih prava, koji su fizičke ili privatne osobe, te djeluju u granicama naloga koji im je povjeren i na temelju statuta donesenog na temelju postupka predviđenog zakonom.”

16. Članak 129.[1] navedenog zakona glasi kako slijedi:

„Kada je kolektivno ostvarivanje prava obvezno, ako nositelj [autorskih prava] nije dio nijedne organizacije, nadležna organizacija u tom sektoru jest ona koja ima najviše članova. Nositelji prava koji nemaju predstavnika mogu zatražiti iznose na koje imaju prava u roku od tri godine od datuma priopćenja. Nakon tog roka nepodijeljeni ili nezatraženi iznosi upotrebljavaju se u skladu s odlukom glavne skupštine, osim troškova ostvarivanja prava.”

17. U okviru glave III. poglavlja I. Zakona o autorskom pravu, odjeljak III., naslovljen „Rad organizacija za kolektivno ostvarivanje prava”, sadržava članke 130. do 135.

18. Člankom 130. stavkom 1. tog zakona predviđa se:

„Organizacije za kolektivno ostvarivanje prava obvezne su:

(a) dati neisključiva odobrenja korisnicima koji ih zatraže prije svakog korištenja zaštićenog skupa djela, uz plaćanje naknade, putem neisključive licencije, u pisanom obliku;

(b) osmisliti metodologije za svoja područja djelovanja, koje uključuju odgovarajuća imovinska prava, o kojima treba pregovarati s korisnicima u svrhu plaćanja navedenih prava kada je riječ o načinu iskorištavanja djela koji onemogućuje da nositelji prava dodjeljuju pojedinačna odobrenja;

(c) sklopiti, u ime nositelja prava koji su im povjerili nalog ili na temelju sporazuma sklopljenih s odgovarajućim inozemnim organizacijama, opće ugovore s organizatorima događanja […];

[…]

(e) prikupiti iznose koje duguju korisnici te ih podijeliti među nositeljima prava […];

[…]”

19. Člankom 131.[1] stavkom 1. navedenog zakona, kojim se dopunjuju odredbe članka 130. stavka 1. točke (b), određuje se:

„Organizacije za kolektivno ostvarivanje prava pregovaraju o metodologiji s predstavnicima predviđenim u članku 131. stavku 2. točki (b), u skladu sa sljedećim glavnim kriterijima:

(a) kategorija nositelja prava, koji jesu ili nisu članovi, kao i područje u kojem se vode pregovori;

[…]”

20. U skladu s člankom 134. Zakona o autorskom pravu:

„1. Kolektivno ostvarivanje prava predviđeno nalogom nipošto ne ograničava imovinska prava nositeljâ.

2. Kolektivno ostvarivanje prava izvršava se u skladu sa sljedećim pravilima:

(a) odluke o metodama i pravilima o naplati naknada i drugih iznosa od korisnika i o raspodjeli tih iznosa među nositeljima prava, kao i odluke o drugim važnijim aspektima kolektivnog ostvarivanja prava, trebaju utvrditi članovi u okviru glavne skupštine, u skladu sa statutom;

(b) provizija koju nositelji prava koji su članovi organizacije za kolektivno ostvarivanje prava duguju za pokrivanje troškova rada te organizacije […] i provizija koja se duguje organizaciji za kolektivno ostvarivanje prava koja jedina naplaćuje tu proviziju […] zajedno ne mogu činiti više od 15 % godišnje naplaćenih iznosa;

(c) ako glavna skupština ne donese izričitu odluku, iznosi koje naplati organizacija za kolektivno ostvarivanje prava mogu se upotrebljavati samo u zajedničku svrhu podmirivanja stvarnih troškova povezanih s naplatom dugovanih iznosa i s njihovom raspodjelom među članovima; glavna skupština može odlučiti da se najviše 15 % naplaćenih iznosa može upotrijebiti u zajedničku svrhu i samo u granicama područja djelovanja;

(d) iznosi koje je naplatila organizacija za kolektivno ostvarivanje prava pojedinačno se raspodjeljuju među nositeljima prava razmjerno korištenju skupa djela svakog od tih nositelja, najkasnije šest mjeseci nakon datuma naplate; nositelji prava mogu zatražiti nominalnu isplatu naplaćenih iznosa ili to da njihova raspodjela ne zahtijeva podnošenje posebnih dokumenata u roku od 30 dana od datuma naplate;

(e) provizija koju duguju nositelji prava naplaćuje se iz iznosa koji se duguju svakom od tih nositelja nakon izračuna pojedinačne raspodjele;

[…]

3. Naknade koje se plaćaju organizacijama za kolektivno ostvarivanje prava nisu jednake prihodima potonjih nositelja i ne mogu se s njima izjednačiti.

4. U izvršavanju svojeg naloga, u skladu s ovim zakonom, organizacijama za kolektivno ostvarivanje prava ne mogu se prenijeti ili ustupiti autorska prava ili srodna prava, ili ostvarivanje tih prava."

III. Činjenice u glavnom postupku i prethodna pitanja

21. UCMR – ADA je organizacija za kolektivno ostvarivanje imovinskih prava autora na glazbena djela. Oficiul Român pentru Drepturile de Autor (Rumunjski ured za autorska prava) tu je organizaciju imenovao jedinim subjektom koji prikuplja imovinska prava autora za javno priopćavanje takvih djela na koncertima, događanjima i umjetničkim manifestacijama.

22. Kulturna organizacija organizirala je 16. studenoga 2012. događanje na kojem su izvođena glazbena djela. U tu je svrhu potonja udruga od udruženja UCMR – ADA dobila neisključivu licenciju za korištenje tih djela u zamjenu za plaćanje naknada za njihovo priopćavanje javnosti.

23. Nakon što je kulturna udruga odbila platiti puni iznos naknada koje je zahtijevao UCMR – ADA, Tribunalul București (Viši sud u Bukureštu, Rumunjska) i Curtea de Apel București (Žalbeni sud u Bukureštu, Rumunjska) utvrdili su da je zahtjev udruženja UCMR – ADA osnovan. Međutim, žalbeni sud odlučio je da transakcija naplate od udruženja UCMR – ADA za priopćavanje javnosti glazbenih djela ne podliježe plaćanju PDV-a te je, prema tome, od iznosa preostalih naknada koje udruga duguje oduzeo iznos PDV-a.

24. Pred Înalta Curteom de Casație și Justiție (Vrhovni kasacijski sud, Rumunjska), sudom koji je uputio zahtjev, UCMR – ADA tvrdi, među ostalim, da je žalbeni sud svojom odlukom povrijedio Porezni zakonik time što je isključio primjenu PDV-a na naknade naplaćene kulturnoj udruzi kao korisniku predmetnih glazbenih djela. UCMR – ADA tvrdi da je povrijeđeno načelo neutralnosti PDV-a jer ta odluka žalbenog suda ima za učinak to da navedeno udruženje snosi PDV, iako ono nije krajnji korisnik tih djela.

25. Prvo pitanje koje postavlja sud koji je uputio zahtjev odnosi se na kvalifikaciju, s obzirom na presudu od 18. siječnja 2017., SAWP [5], transakcije kojom nositelji autorskih prava na glazbena djela odobravaju da organizatori događanja koriste ta djela. Je li ta transakcija „isporuka usluga uz naknadu" i, konkretnije, „ustupanje nematerijalne imovine", u smislu članka 25. točke (a) Direktive o PDV-u?

5 C-37/16, u daljnjem tekstu: presuda SAWP, EU:C:2017:22

26. Ako Sud odgovori pozitivno na to pitanje, sud koji je uputio zahtjev pita, s jedne strane, pozivanjem na presudu od 14. srpnja 2011., Henfling i dr.[6], izvršava li sama organizacija za kolektivno ostvarivanje prava, koje korisnicima glazbenih djela naplaćuje naknade, isporuku usluga u smislu članka 28. Direktive o PDV-u, koja, prema sudskoj praksi Suda, stvara fikciju dviju identičnih isporuka usluga pruženih uzastopno, iako ta organizacija može predstavljati nositelje autorskih prava bez naloga i ostvaruje ta prava u skladu sa zakonskim obvezama. S druge strane, želi znati posljedice koje u pogledu osnove za izračun PDV-a i izdavanje računa s PDV-om iz toga treba izvesti za organizaciju za kolektivno ostvarivanje prava i za autore prilikom naplate naknada.

27. U tim je okolnostima Înalta Curte de Casație şi Justiție (Vrhovni kasacijski sud) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:

„1. Izvršavaju li nositelji prava na glazbena djela isporuku usluga u smislu članka 24. stavka 1. i članka 25. točke (a) Direktive [o PDV-u] organizatorima događanja, od kojih organizacije za kolektivno ostvarivanje prava primaju, na temelju odobrenja – neisključive licencije – u svoje ime, a za račun tih nositelja, naknade za priopćavanje javnosti glazbenih djela?

2. U slučaju pozitivnog odgovora na prvo pitanje, djeluju li organizacije za kolektivno ostvarivanje prava, kada od organizatora događanja primaju naknade za pravo na priopćavanje javnosti glazbenih djela, kao porezni obveznici u smislu članka 28. Direktive o PDV-u i jesu li organizatorima događanja obvezne izdati račun koji uključuje PDV, te moraju li ti autori i drugi nositelji autorskih prava na glazbena djela, kada im se raspodjeljuju naknade, organizaciji za kolektivno ostvarivanje prava također izdati račun koji uključuje PDV?”

28. Udruženje UCMR – ADA podnijelo je pisana očitovanja, kao i rumunjska i poljska vlada i Europska komisija koje su također u dodijeljenom roku pisanim putem odgovorile na pitanja koja je postavio Sud koji je utvrdio da će o predmetu odlučivati bez rasprave.

IV. Analiza

29. Glavni postupak odnosi se na naplatu PDV-a u pravnim odnosima koji obuhvaćaju priopćavanje javnosti glazbenih djela posredstvom organizacije za kolektivno ostvarivanje autorskih prava na ta djela.

30. To je pitanje osobito važno jer je sustav ostvarivanja autorskih prava ili srodnih prava za račun većeg broja korisnika tih prava i u njihovu zajedničku korist vrlo star i postoji u svim državama članicama. Smatra se najprimjerenijim sredstvom za autore kako bi ostvarivali svoja prava, među kojima je i pravo na upravljanje svojim djelima putem naknade, kao i korisnicima kako bi im se olakšao pristup djelima[7].

6 C-464/10, u daljnjem tekstu: presuda Henfling i dr., EU:C:2011:489, točka 35., u pogledu Šeste direktive Vijeća 77/388/EEZ od 17. svibnja 1977. o usklađivanju zakonodavstava država članica koja se odnose na poreze na promet – zajednički sustav poreza na dodanu vrijednost: jedinstvena osnovica za razrezivanje (SL 1977., L 145, str. 1.), i osobito njezin članak 6. stavak 4., čiji je tekst jednak tekstu članka 28. Direktive o PDV-u.

7 U tom pogledu, može se istaknuti da je interes za taj sustav pojačan u korist razvoja novih načina emitiranja glazbenih djela čiji je opseg uvelike nadilazio mogućnosti autora da individualno ostvaruju svoja prava kako bi nadzirali korištenje svojih djela, osobito na stranim tržištima (vidjeti uvodnu izjavu 2. Direktive 2014/26/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o kolektivnom ostvarivanju autorskog prava i srodnih prava te izdavanju odobrenja za više državnih područja za prava na internetsko korištenje glazbenih djela na unutarnjem tržištu (SL 2014., L 84, str. 72.)). Važnost zadaća koje imaju organizacije zaduženih za kolektivno ostvarivanje autorskih prava proizlazi i iz standarda donesenih Direktivom 2014/26 koji su zajednički državama članicama. Tom je prilikom istaknuto da te organizacije pridonose ostvarivanju šireg cilja promicanja raznolikosti kulturnog izričaja u Europskoj uniji (vidjeti uvodnu izjavu 3. te direktive), da je potrebno uskladiti načela kojima se uređuje rad navedenih organizacija radi osiguravanja njihova pravilnog funkcioniranja (vidjeti uvodne izjave 5. i 55., kao i prvu rečenicu članka 1. navedene direktive) i da treba uzeti u obzir posebne odredbe kojima se jača njihova uloga radi jednostavnijeg izdavanja odobrenja, na europskoj razini, za prava autorâ na glazbenim djelima za internetsko korištenje na unutarnjem tržištu (vidjeti uvodnu izjavu 40. i drugu rečenicu članka 1. te direktive).

31. Sud koji je uputio zahtjev pita treba li tu transakciju kvalificirati kao „isporuku usluga” u kojoj komisionar sudjeluje u smislu članka 28. Direktive o PDV-u.

32. Prema tome, smatram da pitanja suda koji je uputio zahtjev navode na to da je potrebno utvrditi, s obzirom na sudsku praksu Suda, s jedne strane, uvjete na temelju kojih se kao „isporuka usluga” kvalificira transakcija koja je obuhvaćena ostvarivanjem jednog od zaštićenih prava čiji su nositelji autori, odnosno prava na naknadu, kako su predviđeni u članku 2. stavku 1. točki (c) Direktive o PDV-u i pojašnjeni u članku 25. točki (a) te direktive [8], kao i uvjete na temelju kojih se transakcija kvalificira kao sudjelovanje u pogledu nematerijalne imovine.

33. S druge strane, bit će potrebno pojasniti posljedice koje iz toga treba izvesti u pogledu utvrđivanja osnove za izračun PDV-a, kao i u pogledu izdavanja računa, u skladu s člankom 220. stavkom 1. Direktive o PDV-u [9].

A. Prvo prethodno pitanje

34. Svojim prvim prethodnim pitanjem, sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 2. stavak 1. točku (c) i članak 25. točku (a) Direktive o PDV-u tumačiti na način da nositelji autorskih prava na glazbena djela izvršavaju isporuku usluga organizatorima događanja kojima je odobreno da priopćavaju javnosti ta djela u zamjenu za plaćanje naknada koje naplaćuje organizacija za kolektivno ostvarivanje prava, u svoje ime, za račun tih nositelja prava.

35. Dvojbe koje je izrazio sud koji je uputio zahtjev proizlaze iz njegovih pitanja o dosegu presude SAWP zbog kriterija koje je Sud utvrdio kada je presudio da nositelji prava reproduciranja, za čiji su račun društva za kolektivno ostvarivanje autorskih prava i srodnih prava naplatili, u njihovo ime, naknade za prodaju praznih medija i uređaja za snimanje i reproduciranje, ne izvršavaju isporuku usluga, u smislu Direktive o PDV-u [10].

36. Iako mi se čini da je ta usporedba s presudom SAWP primjerena zbog ispitivanja kojim Sud razmatra pitanje koje se odnosi na naplatu PDV-a na transakciju koja se odnosi na korištenje zaštićenih autorskih prava kojima upravlja organizacija za njihovo kolektivno ostvarivanje i zbog usvojenog pravnog rasuđivanja, doseg rješenja koje je primijenio Sud treba, prema mojem mišljenju, ograničiti na posebne okolnosti predmeta u kojem je donesena ta presuda iz koje je on izveo dva kriterija.

37. Naime, Sud je donio presudu uzimajući u obzir, s jedne strane, to da se predmetna naknada oporezuje po zakonu, kojim se određuje njezin iznos, na teret proizvođača i uvoznika medija i uređaja za snimanje i reproduciranje [11] i, s druge strane, to da je cilj te naknade financiranje pravične naknade štete uzrokovane nepoštovanjem prava reproduciranja u korist nositelja tih prava [12]. Međutim, prema mišljenju Suda, „pravična naknada uopće ne čini izravnu protuvrijednost neke činidbe jer je povezana sa štetom koja tim nositeljima prava nastaje zbog reproduciranja njihovih zaštićenih djela do kojeg dolazi bez njihova ovlaštenja” [13].

8 U tom pogledu, smatram da nije neophodno tumačiti članak 24. stavak 1. Direktive o PDV-u, na koje se sud koji je uputio zahtjev pozvao u svojem prvom prethodnom pitanju, vidjeti točku 43. ovog mišljenja.

9 U verziji nastaloj na temelju izmjene Direktivom Vijeća 2010/45/EU od 13. srpnja 2010. (SL 2010., L 189, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 9., svezak 1., str. 335.).

10 Vidjeti presudu SAWP (t. 33.).

11 Vidjeti presudu SAWP (t. 28.).

12 Vidjeti presudu SAWP (t. 29. i 30.).

13 Presuda SAWP (t. 30.).

38. Prema tome, u ovom je slučaju ključno istaknuti da se analiza odnosi na naknadu u korist autora za priopćavanje javnosti njihovih djela, a ne na pravičnu naknadu za štetu nastalu njihovim emitiranjem. Stoga, iako su utvrđivanje i naplata te naknade određeni zakonom, njihov sustav s ekonomskog stajališta, koji ću pojasniti dalje u tekstu [14], ne može se izjednačiti sa sustavom koji je Sud analizirao u presudi SAWP.

39. U tim uvjetima, predlažem Sudu da iz te presude preuzme samo metodu analize različitih transakcija provedenih među nositeljima autorskih prava i krajnjeg korisnika u kojima je sudjelovalo društvo zaduženo za naplatu i raspodjelu naknada u korist autora.

40. Stoga, što se tiče pojma „isporuka usluga", kao prvo, uvodno se može podsjetiti da je, u članku 24. stavku 1. Direktive o PDV-u, taj pojam definiran samo kao suprotnost pojmu „isporuka robe" [15].

41. Kao drugo, kao što je Sud pojasnio u presudi SAWP, prije pitanja može li se isporuka usluga sastojati od ustupanja nematerijalne imovine, valja ocijeniti obavlja li se takva transakcija uz naknadu. Naime, prema članku 2. stavku 1. točki (c) Direktive o PDV-u, kako bi bila obuhvaćena njezinim područjem primjene takva isporuka usluga mora se u svakom slučaju obavljati uz naknadu [16]. U tom pogledu, Sud je podsjetio da iz ustaljene sudske prakse proizlazi da se usluge obavljaju uz naknadu u smislu Direktive o PDV-u jedino ako između pružatelja i korisnika usluga postoji pravni odnos tijekom kojega se razmjenjuju uzajamne činidbe, pri čemu protučinidba koju dobiva pružatelj čini stvarnu protuvrijednost usluge pružene korisniku [17]. Sud je smatrao da je o takvom slučaju riječ ako postoji izravna veza između obavljene usluge i primljene protuvrijednosti, pri čemu isplaćeni iznosi čine stvarnu protučinidbu za odredivu uslugu pruženu u okviru takvog pravnog odnosa [18].

42. Kao treće, „[u] članku 25. Direktive o PDV-u primjerice se navode tri različite transakcije koje se mogu kvalificirati kao isporuke usluga, među kojima je i ona iz točke (a), odnosno ustupanje nematerijalne imovine" [19].

43. U ovom slučaju je nesporno da transakcija o kojoj je riječ u glavnom postupku nije isporuka robe u smislu članka 14. stavka 1. Direktive o PDV-u.

44. Što se tiče pravnog odnosa koji postoji između nositelja autorskog prava i krajnjeg korisnika, čini mi se da iz rumunjskog zakonodavstva proizlazi da se taj nositelj autorskog prava može kvalificirati kao „isporučitelj usluga", unatoč intervenciji posrednika, i da navedeni nositelj autorskog prava prima protučinidbu u smislu ustaljene sudske prakse Suda [20]. Stoga se iz toga ne može zaključiti da postoje uzajamne činidbe između nositelja autorskog prava koji svoje djelo stavlja na raspolaganje korisniku i potonjeg korisnika koji plaća naknadu kako bi to djelo mogao javno prikazati.

45. Naime, sud koji je uputio zahtjev pojasnio je da nositelji autorskog prava ne mogu ustupiti svoja imovinska prava organizacijama koje su, za račun tih nositelja, zadužene za kolektivno i obvezno ostvarivanje prava na priopćavanje javnosti glazbenih djela. Dodao je da, prije svakog korištenja zaštićenog skupa glazbenih djela, korisnici trebaju zatražiti odobrenje [21], uz plaćanje naknade, putem neisključive licencije, u pisanom obliku.

14 Vidjeti točke 45. do 47. ovog mišljenja.

15 Vidjeti presudu SAWP (t. 20.).

16 Vidjeti presudu SAWP (t. 24.).

17 Vidjeti presudu SAWP (t. 25. i navedena sudska praksa), kao i presudu od 3. srpnja 2019., UniCredit Leasing (C-242/18, EU:C:2019:558, t. 69. i navedena sudska praksa).

18 Vidjeti presudu SAWP (t. 26. i navedena sudska praksa).

19 Presuda SAWP (t. 22.)

20 Vidjeti u tom pogledu točku 41. ovog mišljenja.

21 U tom pogledu, glavni predmet, koji se odnosi na priopćavanje javnosti glazbenih djela, također se razlikuje od predmeta u kojem je donesena presuda od 3. ožujka 1994., Tolsma (C-16/93, EU:C:1994:80) koji se odnosi na sličnu djelatnost jer je bila riječ o sviranju na javnoj cesti. K tomu, nije bila propisana nikakva naknada (vidjeti točke 18. do 20. te presude).

46. Usto, sud koji je uputio zahtjev naveo je da imovinska prava imaju nositelji autorskih prava ovisno o „metodologijama" o kojima, s korisnicima [22], pregovara organizacija zadužena za kolektivno ostvarivanje njihovih prava [23] te se na temelju njih prikupljaju i raspodjeljuju naknade među nositeljima prava u skladu s odlukama koje donose članovi organizacije za kolektivno ostvarivanje prava [24]. Iako su te odluke određene zakonom, naplaćene naknade povezane su s pruženom uslugom, u obliku paušala ili postotka, kao što su to pojasnile rumunjska vlada i Komisija u svojim očitovanjima pred Sudom [25].

47. Iz toga proizlazi, prema mojem mišljenju, da nositelj autorskih prava prima stvarnu naknadu za odobrenje da se njegovo djelo javno izvodi, koje on daje krajnjem korisniku koji je to odobrenje zatražio, pri čemu nije važno to što organizacija za kolektivno ostvarivanje prava intervenira u ime autora koji nije njezin član.

48. Također smatram da kolektivno ostvarivanje naknade, kao i njezina obvezna zakonska kvalifikacija ne mogu dovesti u pitanje činjenicu da autor naplaćuje naknadu koja odgovara korištenju njegova djela s kojim je on suglasan.

49. Što se tiče pitanja može li se transakcija o kojoj je riječ u glavnom predmetu kvalificirati kao „ustupanje nematerijalne imovine" u smislu članka 25. točke (a) Direktive o PDV-u, valja utvrditi da je Sud, iako je to pitanje bilo postavljeno u predmetu u kojem je donesena presuda SAWP, presudio da to pitanje nije potrebno ispitati jer transakcija o kojoj je riječ u tom predmetu nije obavljena uz naknadu u smislu članka 2. stavka 1. točke (c) te direktive [26].

50. Međutim, Sud je istaknuo da se u članku 25. Direktive o PDV-u primjerice navode tri različite transakcije koje se mogu kvalificirati kao isporuke usluga, među kojima je i ona iz točke (a), odnosno ustupanje nematerijalne imovine [27].

51. Stoga bi se moglo smatrati da je, u području naplate PDV-a, kvalifikacija isporuke usluge s obzirom na članak 25. Direktive o PDV-u sporedna u odnosu na kvalifikaciju koja se zahtijeva na temelju članka 2. stavka 1. točke (c).

52. Međutim, budući da je Sud u točki 32. presude SAWP dodao surečenicu „da se pretpostavi da nositelji prava reproduciranja mogu ustupiti nematerijalnu imovinu […], u smislu članka 25. točke (a) Direktive o PDV-u", smatram da je primjereno otkloniti svaku dvojbu u pogledu tumačenja te odredbe i pojasniti, što se tiče transakcije o kojoj je riječ u glavnom predmetu, da se ona odnosi na oporezivanje isporuke usluga koja se sastoji od „ustupanja nematerijalne imovine", u smislu članka 25. točke (a) Direktive o PDV-u.

53. Kao prvo, moguća je usporedba s člankom 59. točkom (a) Direktive o PDV-u [28], koja se odnosi, među ostalim, na „prijenos[e] i dodjele autorskih prava" u kategoriji isporuke usluga kako bi se utvrdilo mjesto oporezivih transakcija.

22 Vidjeti, kao primjer načina na koji se izračunava naknada, osobito presudu od 11. prosinca 2008., Kanal 5 i TV 4 (C-52/07, EU:C:2008:703, t. 37. do 40.), koja se odnosi na naknade čiji iznos ovisi o prihodima televizijskih kuća i o količini glazbe koja se televizijski emitira.

23 Iz sadržaja spisa proizlazi da organizacija za kolektivno ostvarivanje prava nije samo zadužena za kolektivno ostvarivanje naknada autorâ, nego i drugih prava čiji su nositelji njezini članovi. Vidjeti članak 125. stavak 2. Zakona o autorskom pravu.

24 Vidjeti članak 134. stavak 2. točku (a) Zakona o autorskom pravu.

25 Komisija upućuje na članak 131.[1] stavak 2. Zakona o autorskom pravu.

26 Vidjeti presudu SAWP (t. 31. i 32.).

27 Vidjeti presudu SAWP (t. 22.).

28 U verziji nastaloj na temelju izmjene Direktivom Vijeća 2008/8/EZ od 12. veljače 2008. (SL 2008., L 44, str. 11.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 9., svezak 1., str. 263.).

54. Kao drugo, argument je moguće temeljiti na tome da je, u presudi od 19. prosinca 2018., Komisija/Austrija [29], Sud utvrdio razliku, u okviru naplate PDV-a, između, s jedne strane, naknada koje proizlaze iz prava uzastopne uporabe i iskorištavanja djela koja se razlikuju od djela grafičke i likovne umjetnosti i, s druge strane, naknade koja se duguje na temelju prava slijeđenja [30].

55. U tu svrhu, Sud je utvrdio da naknada koja proizlazi iz prava uzastopne uporabe i iskorištavanja djela koja se razlikuju od djela grafičke i likovne umjetnosti podliježe PDV-u jer je ta naknada koja se duguje njihovim autorima naknada za uslugu obavljenu u zamjenu za plaćanje, u smislu članka 2. stavka 1. Direktive o PDV-u, koja odgovara njihovu ponavljanom stavljanju na raspolaganje [31].

56. Stoga je Sud analizirao pravo iskorištavanja djela te vrste kao isključivo pravo imovinske prirode koje se može više puta prenijeti. Prema tome, slažem se s mišljenjem poljske vlade u skladu s kojim pojam „ustupanje nematerijalne imovine" obuhvaća transakcije u području intelektualnog vlasništva kojima se ustupa pravo uporabe nematerijalne imovine, kao što su, na primjer, transakcije koje se odnose na dodjelu licencija.

57. Na temelju svih tih elemenata, predlažem Sudu da na prvo prethodno pitanje odgovori da članak 2. stavak 1. točku (c) i članak 25. točku (a) Direktive o PDV-u treba tumačiti na način da nositelji autorskih prava na glazbena djela izvršavaju isporuku usluga, koje se sastoje od ustupanja nematerijalne imovine, krajnjem korisniku, u ovom slučaju organizatorima događanja kojima je odobreno da priopćavaju javnosti ta djela, iako naknadu za to odobrenje, u njihovo ime, naplaćuje organizacija za kolektivno ostvarivanje prava.

58. S obzirom na odgovor na prvo pitanje, valja analizirati drugo pitanje suda koji je uputio zahtjev.

B. Drugo prethodno pitanje

59. Drugim prethodnim pitanjem nastoje se kvalificirati, u svrhu naplate PDV-a, postojeći pravni odnosi između udruženja UCMR – ADA te, s jedne strane, korisnikâ prava priopćavanja javnosti glazbenih djela, kao i, s druge strane, nositeljâ tih prava u čijoj isporuci oni sudjeluju.

60. Sud koji je uputio zahtjev u biti postavlja pitanje o tumačenju članka 28. Direktive o PDV-u, s obzirom na kriterije koje je Sud utvrdio u svojoj sudskoj praksi, kao i o posljedicama koje treba izvesti u pogledu izdavanja računa zbog svojstava usluge koju isporučuje predmetna organizacija za kolektivno ostvarivanje prava, odnosno, s jedne strane, naplate naknade za autore od kojih joj neki nisu dali opći nalog za kolektivno ostvarivanje njihovih prava i, s druge strane, zakonom predviđenih obveza za provedbu tog ostvarivanja.

61. Primjena posebnih pravila za isporuku usluga koje pruža komisionar koji sudjeluje u isporuci usluga navedenih u članku 28. Direktive o PDV-u zahtijeva da taj komisionar podliježe PDV-u i da djeluje u vlastito ime ali za drugu osobu [32].

62. Osim toga, treba istaknuti da, prema sudskoj praksi Suda, „ta odredba stvara *pravnu fikciju dviju identičnih isporuka usluga* pruženih uzastopno" [33].

29 C-51/18, EU:C:2018:1035

30 Vidjeti točke 36., 52. i 56. te presude.

31 Vidjeti presudu od 19. prosinca 2018., Komisija/Austrija (C-51/18, EU:C:2018:1035, t. 54., koju treba usporediti s točkama 56. i 57.).

32 Vidjeti presudu Henfling i dr. (t. 38.) u kojoj se podsjeća da valja razlikovati između komisionara i nalogoprimca. Potonji nalogoprimac djeluje *u ime* i za račun *druge osobe*.

33 Presuda Henfling i dr. (t. 35.). Moje isticanje. Vidjeti i točku 73. ovog mišljenja.

63. Što se tiče svojstva poreznog obveznika, smatram da se može utvrditi, kao što je to Sud odlučio u presudi od 4. svibnja 2017., Komisija/Luksemburg [34], da je organizacija za kolektivno ostvarivanje prava potpuno zaseban porezni obveznik, različit od osoba za čiji račun djeluje, odnosno autora, koji su također porezni obveznici. Zato treba smatrati da su transakcije između organizacije za kolektivno ostvarivanje prava i tih autora transakcije između poreznih obveznika obuhvaćene područjem primjene PDV-a [35].

64. Što se tiče uloge koju ima UCMR – ADA, napominjem, kao prvo, da se u prvom prethodnom pitanju pojašnjava da *„organizacije za kolektivno ostvarivanje prava primaju […] u svoje ime*, a za račun nositelja [prava na glazbena djela], naknade za priopćavanje javnosti [tih] djela" [36].

65. Kao drugo, sud koji je uputio zahtjev iznio je u svojem zahtjevu za prethodnu odluku da, *„kada imovinska prava pripadaju nositeljima u skladu s metodologijama o kojima je organizacija za kolektivno ostvarivanje prava pregovarala s korisnicima*, neisključivo odobrenje koje je korisniku dodijelila organizacija za kolektivno ostvarivanje prava uključuje novčane iznose […] koje *pravna osoba naplaćuje u vlastito ime* ali za račun nositelja imovinskih prava" [37].

66. Kao treće, sud koji je uputio zahtjev ističe da autor glazbenih djela ima imovinsko pravo odobriti ili zabraniti izravno ili neizravno priopćavanje javnosti tih djela, pri čemu se to pravo ne može ustupiti organizaciji za kolektivno ostvarivanje prava.

67. Prema tome, kao što je Sud odlučio u presudi Henfling i dr. [38], iako je na sudu koji je uputio zahtjev da istraži koja je priroda ugovornih obveza predmetnog gospodarskog subjekta u odnosu na njegove klijente, ipak pravilno funkcioniranje zajedničkog sustava PDV-a zahtijeva da taj sud provede konkretnu provjeru kako bi se utvrdilo, s obzirom na sve podatke predmetnog slučaja, je li taj subjekt stvarno djelovao u vlastito ime tijekom svoje isporuke usluga [39].

68. U ovom slučaju,sud koji je uputio zahtjev stoga treba provjeriti točne uvjete u kojima je djelovala organizacija za kolektivno ostvarivanje prava, neovisno o tome je li riječ o njezinu članu ili ne, s obzirom na to da takvo razlikovanje ne proizlazi iz zakona kojim se predviđa njegovo sudjelovanje. U tom pogledu, iz pisanih odgovora na pitanja koja je postavio Sud zaključujem da treba razlikovati između naloga u smislu građanskog prava i naloga koji neki autori povjeravaju u smislu zakona o autorskom pravu [40]. Ako se nalogom stječe svojstvo člana organizacije za kolektivno ostvarivanje prava, taj nalog ne utječe na odnos između organizacije za kolektivno ostvarivanje prava i krajnjeg korisnika u pogledu naplate naknada koje se duguju nositeljima autorskih prava u zamjenu za uporabu njihovih glazbenih djela radi priopćavanja javnosti tih glazbenih djela.

69. Stoga bi se, kako bi se dao koristan odgovor sudu koji je uputio zahtjev, tom sudu mogle dati naznake temeljene na informacijama kojima raspolaže Sud [41] s obzirom na različite kriterije, među kojima su oni koje je Sud naveo u presudi Henfling i dr. [42].

34 C-274/15, EU:C:2017:333

35 Vidjeti točku 82. te presude.

36 Moje isticanje

37 Moje isticanje. Vidjeti, za usporedbu, presudu od 3. svibnja 2012., Lebara (C-520/10, EU:C:2012:264, t. 29. i 38.), koja se odnosi na okolnost u kojoj distributer preprodaje telefonske kartice u vlastito ime i za vlastiti račun.

38 Iz mojih istraživanja proizlazi da je to jedina presuda čiji je glavni predmet usporediv.

39 Vidjeti presudu Henfling i dr. (t. 40. i 42.).

40 Vidjeti osobito članak 125. stavak 2. zakona o autorskom pravu, koji se navodi u točki 15. ovog mišljenja.

41 Usporediti s presudom Henfling i dr. (t. 41.).

42 Vidjeti točku 43. te presude.

70. Stoga bi se moglo uzeti u obzir isticanje naziva organizacije za kolektivno ostvarivanje prava na dokumentima koji se daju korisnicima prilikom izdavanja licencije za priopćavanje javnosti djela, kao i prihvaćanje koje daju ti korisnici, u skladu s uvjetima za uporabu licencije, u pogledu pravilnika organizacije za kolektivno ostvarivanje prava.

71. Smatram da informativni elementi priopćeni Sudu potvrđuju da, kada korisnicima glazbenih djela naplaćuje naknade koje se duguju nositeljima autorskih prava u zamjenu za licencije koje im se izdaju, UCMR – ADA ne djeluje kao nalogoprimac nositelja autorskih prava, neovisno o tome jesu li oni članovi te organizacije za kolektivno ostvarivanje prava, nego u vlastito ime i za račun tih nositelja.

72. Budući da mi se čini da su ispunjeni uvjeti primjene članka 28. Direktive o PDV-u, valja pojasniti posljedice koje iz toga treba izvesti upućivanjem na načela koja je Sud osobito istaknuo u presudi od 4. svibnja 2017., Komisija/Luksemburg [43].

73. U toj presudi Sud je, s jedne strane, presudio da se, u skladu s pravnom fikcijom dviju jednakih, uzastopno pruženih isporuka usluga, koja je uspostavljena u članku 28. Direktive o PDV-u, „smatra […] da je subjekt koji kao komisionar sudjeluje u isporuci usluga najprije primio predmetne usluge od subjekta-komitenta za čiji račun nastupa i da je zatim sam pružio te usluge klijentu” [44]. S druge strane, Sud je smatrao da su, „[b]udući da se članak 28. Direktive [o PDV-u] nalazi u njezinoj glavi IV., pod naslovom ‚Oporezive transakcije’, obje […] dotične isporuke usluga obuhvaćene područjem primjene PDV-a. Slijedom toga, ako isporuka usluga u kojoj subjekt sudjeluje podliježe PDV-u, pravni odnos između tog subjekta i subjekta za čiji račun djeluje također podliježe PDV-u” [45].

74. Na primjer, može se pojasniti da je, u slučaju „odnosa između poduzetnika koji obavlja djelatnost klađenja i gospodarski subjekt koji sudjeluje u prikupljanju oklada u vlastito ime ali za račun navedenog poduzetnika” [46], Sud odlučio da „pravna veza ne nastaje izravno između kladitelja i poduzetnika za čiji račun djeluje subjekt koji sudjeluje, nego između tog subjekta i kladitelja, s jedne strane, i tog subjekta i navedenog poduzetnika, s druge strane” [47]. Međutim, u svrhu PDV-a, uloga isporučitelja usluga odnosno platitelja fiktivno je obrnuta [48].

75. Što se tiče konkretnih posljedica takvog tumačenja o kojima pita sud koji je uputio zahtjev, slažem se sa sličnim mišljenjima koja su Sudu priopćile zainteresirane stranke, prema kojima organizacija za kolektivno ostvarivanje prava krajnjem korisniku naplaćuje iznose koji odgovaraju naknadi koja se duguje dotičnom autoru, kao i njezinoj proviziji [49], uključujući PDV. Budući da ta organizacija djeluje u vlastito ime, iznos oporeziv PDV-om, prema mojem mišljenju, u skladu s općim načelom iz članka 73. Direktive o PDV-u, obuhvaća ukupan iznos naplaćen krajnjem korisniku u zamjenu za ustupanje autorskih prava [50], bez PDV-a. Kao što to pojašnjavaju rumunjska i poljska vlada, za naplatu naknade dugovane za uporabu glazbenih djela organizacija za kolektivno ostvarivanje prava treba izdati račun u svoje ime za organizatora događanja.

43 C-274/15, EU:C:2017:333

44 Presuda od 4. svibnja 2017., Komisija/Luksemburg (C-274/15, EU:C:2017:333, t. 86. i navedena sudska praksa)

45 Presuda od 4. svibnja 2017., Komisija/Luksemburg (C-274/15, EU:C:2017:333, t. 87. i navedena sudska praksa). Vidjeti i presudu od 19. prosinca 2019., Amărăşti Land Investment (C-707/18, EU:C:2019:1136, t. 38.).

46 Presuda Henfling i dr. (t. 27.)

47 Presuda Henfling i dr. (t. 33.)

48 Vidjeti presudu Henfling i dr. (t. 35.)

49 Riječ je o proviziji koja se duguje prilikom naplate naknade i koja se podmiruje na temelju iznosa te naknade. Vidjeti članak 134. stavak 2. točke (b) i (e) Zakona o autorskom pravu, koji se navodi u točki 20. ovog mišljenja. Vidjeti u tom pogledu presudu od 24. studenoga 2011., Circul Globus Bucureşti (C-283/10, EU:C:2011:772, t. 20.).

50 Pojašnjavam da izraz „ustupanje prava” u ovom slučaju uključuje transakcije obuhvaćene ostvarivanjem zaštićenog prava predstavljanja.

76. U pogledu autora, koji je od organizacije za ostvarivanje prava primio iznos koji je platio krajnji korisnik i koji odgovara samo naknadi, nakon odbitka provizije dugovane toj organizaciji, uključujući PDV, taj iznos, prema mojem mišljenju, treba oporezovati bez PDV-a. U praksi, kao što to iznose rumunjska i poljska vlada kao i Komisija u svojim pisanim očitovanjima, autor bi organizaciji za kolektivno ostvarivanje prava trebao izdati račun koji obuhvaća naknadu koju je primila ta organizacija [51] i PDV koji je naplaćen za tu naknadu.

77. Naime, taj se dio PDV-a treba moći odbiti od oporezivog iznosa organizacije za kolektivno ostvarivanje prava, u skladu s člankom 168. Direktive o PDV-u. Stoga ta organizacija treba uplatiti samo iznos koji odgovara dijelu PDV-a koji na temelju njezine provizije duguje autor.

78. Međutim, smatram da organizacija za kolektivno ostvarivanje prava ne treba autoru izdavati račun za tu proviziju jer se sama ta provizija ne oporezuje zbog fikcije nastale na temelju članka 28. Direktive o PDV-u.

79. U tim uvjetima, čini mi se da se načelo porezne neutralnosti, koje je ključno u području PDV-a, u potpunosti poštovalo jer je taj porez snosio krajnji korisnik [52], koji ga je platio organizaciji za kolektivno ostvarivanje prava za cijelu transakciju, i da su PDV uplatili ta organizacija odnosno autor.

80. U obrnutom slučaju, odnosno kada bi organizacija za kolektivno ostvarivanje prava djelovala u ime nositelja autorskih prava, samo bi iznos naplaćen u zamjenu za transakciju sudjelovanja činio oporezivi iznos te organizacije.

81. Naime, u takvom je slučaju riječ o transakciji koja se oporezuje kao svaka isporuka usluga, u skladu s člankom 2. stavkom 1. točkom (c) Direktive o PDV-u. U tom slučaju nositelj autorskih prava treba uplatiti PDV koji je organizacija za kolektivno ostvarivanje prava naplatila krajnjem korisniku. Tada odbija PDV dugovan toj organizaciji za transakciju sudjelovanja za koju mu je potonja organizacija trebala izdati račun.

82. S obzirom na sve te elemente, čini mi se da se sudu koji je uputio zahtjev može odgovoriti da članak 28. Direktive o PDV-u treba tumačiti na način da se, pod uvjetom da organizacija za kolektivno ostvarivanje prava sudjeluje u vlastito ime ali za račun nositelja autorskih prava na glazbena djela, u prikupljanju naknada koje im se duguju u zamjenu za odobrenje da se ta njihova djela javno koriste, smatra da su ti nositelji pružili tu uslugu organizaciji za kolektivno ostvarivanje prava i da je potonja organizacija istu uslugu pružila krajnjem korisniku. U takvom slučaju, organizacija za kolektivno ostvarivanje prava u svoje ime izdaje račune krajnjim korisnicima, na kojima se navode svi iznosi naplaćeni tim krajnjim korisnicima, uključujući PDV. Nositelji autorskih prava trebaju izdavati račune koji uključuju PDV za uslugu pruženu na temelju naknade organizaciji za kolektivno ostvarivanje prava radi odbitka tog poreza.

V. Zaključak

83. S obzirom na prethodna razmatranja, predlažem Sudu da na prethodna pitanja koja je uputio Înalta Curte de Casație și Justiție (Vrhovni kasacijski sud, Rumunjska) odgovori na sljedeći način:

1. Članak 2. stavak 1. točku (c) i članak 25. točku (a) Direktive Vijeća 2006/112/EZ od 28. studenoga 2006. o zajedničkom sustavu poreza na dodanu vrijednost treba tumačiti na način da nositelji autorskih prava na glazbena djela izvršavaju isporuku usluga, koje se sastoje od ustupanja

51 Vidjeti bilješku 49.

52 Vidjeti osobito presudu od 3. svibnja 2012., Lebara (C-520/10, EU:C:2012:264, t. 23. do 25.).

nematerijalne imovine, krajnjem korisniku, u ovom slučaju organizatorima događanja kojima je odobreno da priopćavaju javnosti ta djela, iako naknadu za to odobrenje, u njihovo ime, naplaćuje organizacija za kolektivno ostvarivanje prava.

2. Članak 28. Direktive 2006/112 treba tumačiti na način da se, pod uvjetom da organizacija za kolektivno ostvarivanje prava sudjeluje u vlastito ime ali za račun nositelja autorskih prava na glazbena djela, u prikupljanju naknada koje im se duguju u zamjenu za odobrenje da se ta njihova djela javno koriste, smatra da su ti nositelji pružili tu uslugu organizaciji za kolektivno ostvarivanje prava i da je potonja organizacija istu uslugu pružila krajnjem korisniku. U takvom slučaju, organizacija za kolektivno ostvarivanje prava u svoje ime izdaje račune krajnjim korisnicima, na kojima se navode svi iznosi naplaćeni tim krajnjim korisnicima, uključujući PDV. Nositelji autorskih prava trebaju izdavati račune koji uključuju PDV za uslugu pruženu na temelju naknade organizaciji za kolektivno ostvarivanje prava radi odbitka tog poreza.